

punkt, der staae paa den anden Side. Naar man er opmærksom paa, at den Bestemmelse, der i Hovedtrækkene er truffen om Overgangen til Selveiendom, er af den Beskaffenhed, at den hidtilværende Eier ikke vel kan være tjent med den, saa følger der dog virkeligt ikke deraf, at det er Eiers Hensigt at købe alle de Bøndergaarde, der komme til Auktion. Det ærede Medlem veed jo meget godt, og er enig med mig i, at, naar denne Lov vedtages, vil den efter vor Formenting meget sjældent komme til Anvendelse, hvad tvungent Salg angaaer, og det ærede Medlem er enig med mig i, at, dette just er det Gode ved hele Loven, idet den vil sege at fremdrive en større Attraa fra begge Sider til frivillig Overeenskomst. Naar vi ere enige derom, saa troer jeg ikke, at vi bør male Sanden paa Bæggen med utidig Frygt for, at Jorddrotterne ville misbruge denne Lov til at købe store Godser sammen, Noget, som det ærede Medlem meget godt veed, at de Færreste af dem ere istand til. Saa mener det ærede Medlem, at Lehnbesidderne ere istand dertil. Nei, det ærede Medlem veed, at de private Jorddrotter ere i Besiddelse af privat Formue, men ere Lehnbesidderne i Besiddelse af privat Formue? Som oftest meget sjældent, og hvorfor? Fordi al den private Formue, der er i Hænderne paa den egentlige Majoratsbesidder, ved Dødsfald gaar over paa andre Hænder end dens, der bliver Eftermand i Majoratsbesiddelsen; han faaer som oftest aldeles Intet, eftersom Gangen af Delingen har været og vistnok vil blive; han modtager Majoratet med bare Hænder. Naar dernæst det ærede Medlem siger, at der kan være Fideicommissmidler, som kunne anvendes til Kjøb af Fæstegods, saa vil jeg spørge, om der er saa store Fideicommissmidler paa de fleste Steder, hvor der kan være Spørgsmaal om Overgang paa den Maade, at der virkeligt af disses Tilstedeværelse kunde ventes, at saa store Resultater skulde fremkomme, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) for udmalede. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds førte det frem som en stor Ulempe med Hensyn til Lovforslaget, at det, naar det var ført igjennem, vilde gjøre det muligt, i Tilfælde

af, at vi havde faaet Krig og Ulykker i Landet, at en rig Mand kunde købe en heel Mængde Bøndergaarde og saa danne store Godser; men jeg maa spørge: Vilde det Selvsamme ikke være Tilfældet, naar det Lovforslag, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) har indbragt, blev til Lov? Naar vi saa 20 Aar derefter fik Krig, og stor Glædelighed gjorde sig gjældende i Landet, og der saa kom en rig Mand, en Nabob, og gav sig til at købe mange Bøndergaarde sammen, vilde saa ikke Resultatet, enten man havde den ene eller den anden Lov, med samme Lethed kunne naaes, saafremt man i det Hele troer, at slige Phantastier ere gjennemførlige? Men tale vi virkelig her alvorlig om denne Lov og ønske at fremme den, saa troer jeg, at vi skulde lade alle slige phantastiske Experimenter fare; det er ikke ved dem, at vi gavne Lovens Fremme. — Hvad der er blevet anført om Husene af det ærede Medlem, som for første Gang idag havde Ordet her i Salen (Albretsen), skal jeg tillade mig at give et kort Tilsvær paa. Jeg hører til dem, som ansee det for at være i højeste Grad ønskeligt, at der gjøres alt muligt for at fremme navnlig Huusmandsstandens Velvære. Jeg gaaer maaskee i denne Henseende noget videre end mange Andre, thi jeg har gjort det særligt til en Opgave for mig, saavidt muligt at afhænde Husene, endog fremfor at afhænde Gaardene, men der er derved den store Vanskelighed, som allerede den høitagtede Indenrigsminister har gjort opmærksom paa, at Husene vanskeligtgøre kunne kjøbes, fordi Huusmændene som oftest ikke ere i Besiddelse af de fornødne Midler til at købe. Men naar det ærede Medlem dernæst vilde trække en Parallel mellem Berettigelsen til at købe og Forpligtelsen til at bære Byrden, Forpligtelsen til at værne om Fædrelandet osv, kom det ærede Medlem til uholdbare Slutninger, thi denne Forpligtelse paahviler jo enhver som helst Leier, enhver som helst Besidder, enhver som helst Leier i en Kjøbstad, der har en lille Leilighed. Skal dette føre Retlighed med sig til at blive Eier af den Stue, man boer i, saa kommer man meget langt. Nei, Sagen er den, at denne Lov kan der være Tale om,